

MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE

**PROGRAMA ȘCOLARĂ PENTRU DISCIPLINA OPȚIONALĂ
LIMBA NEOELENĂ ȘI CIVILIZAȚIA GRECIEI ANTICE**

(curriculum la decizia școlii pentru clasele a V-a – a XII-a)

Aprobată prin ordin al ministrului nr. 3180/13.02.2013

București, 2013

Notă de prezentare

Spațiul comun european, aflat într-un amplu proces de (re)definire, favorizează o varietate de contacte reciproce între națiuni, atât în ceea ce privește circulația persoanelor, cât și în domeniul mijloacelor de comunicare și de informare, aspecte care reclamă competențe sporite la nivel lingvistic și intercultural. Comunitățile lingvistice europene se apropie din ce în ce mai mult unele de altele și se trece de la o cunoaștere de la distanță a limbilor europene la un contact concret între vorbitorii diferitelor limbi europene. Importanța cunoașterii unui număr mare de limbi străine ca mijloc de apropiere reciprocă devine astfel evidentă. Continuatoarele a limbii grecești vechi, limba unei strălucite culturi din Europa antică, limba neogreacă este azi limbă oficială în Grecia și Cipru, dar aria ei de răspândire se lărgeste prin numeroasele comunități elene răspândite pe tot globul. Studiul acestei limbi moderne, ale cărei cuvinte, încărcate de simbolurile mitologiei grecești, s-au strecurat în toate limbile europene, constituie un beneficiu de netăgăduit pentru elevii din învățământul preuniversitar (gimnazial și liceal), mai ales în contextul unei Europe unite, orientate tot mai mult spre multilingvism și dialog intercultural.

De asemenea, ca urmare a integrării europene a României, relațiile cu Grecia se dezvoltă pe multiple planuri. Evoluția schimburilor comerciale bilaterale româno-elene, diversificarea acestora, creșterea nivelului investițiilor elene în România, acordurile privind cooperarea în domeniul turismului, accesul cetățenilor români pe piața muncii din Grecia demonstrează că, pentru România, Grecia este un partener important în Sud - Estul Europei și unul dintre cei mai apropiați parteneri din cadrul Uniunii Europene, fapt ce duce la creșterea permanentă a cererii de cunoscători în acest domeniu.

Prin predarea limbii neoelene în învățământul gimnazial și liceal se urmărește, așadar, *formarea resursei umane necesare* ca răspuns la această nevoie crescută de cunoscători de limbă greacă. Totodată, se urmărește *creșterea competenței de comunicare a elevilor, cultivarea interesului pentru studiu și valori, precum și dezvoltarea personalității acestora*.

Această disciplină opțională reprezintă, totodată, o modalitate prin care elevii pot fi orientați către idealurile umaniste ale vechilor greci, care nu reprezintă doar sâmburii civilizației elene, ci și elementele unei viziuni despre lume și ale unei etici valabile și în zilele noastre, definatorii pentru spațiul cultural occidental (cunoașterea esenței civilizației occidentale, de sorginte greco-romană, nu reprezintă altceva decât o mai profundă cunoaștere de sine).

Programa oferă, la nivel lingvistic, un demers didactic suficient pentru atingerea nivelurilor A1 și A2 din cadrul european comun de referință pentru limbi străine. Programul de studiu a fost construit pentru o durată de **doi ani școlari** (fie în ciclul gimnazial, fie în cel liceal), în regim de **o oră pe săptămână**, dar oferă totodată cadrul necesar continuării studiului acestei discipline încă doi ani, astfel încât ea este, de fapt, utilizabilă atât pe durata a 1 - 2 ani de studiu, cât și pentru un ciclu tradițional de școlarizare (4 ani) complet (v. sugestiile metodologice).

Abordarea didactică propusă este flexibilă, lăsând suficient loc adaptărilor la trăsăturile grupului-țintă de elevi. Conținuturile culturale sunt structurate modular, iar cele lingvistice, *in crescendo*, urmând a fi integrate de profesor, în funcție de opțiunile sale metodologice, în cadrul modulelor cultural-civilizaționale.

Programa a fost concepută în primul rând pentru elevii de la filiera teoretică, dar poate fi folosită și la clasele din alte filiere și profiluri. Ea cuprinde, pe lângă *Nota de prezentare*:

- Competențe generale ale disciplinei
- Valori și atitudini vizate
- Exemple de activități și resurse de învățare
- Conținuturile învățării (noțiuni fundamentale, module tematice)
- Sugestii metodologice. Modalități de evaluare
- Resurse cognitive și didactice utile susținerii cursului

Competențe generale

1. Receptarea și producerea de mesaje orale în diverse situații de comunicare
2. Receptarea și producerea unei varietăți de mesaje scrise, în diverse situații de comunicare
3. Comunicarea și transferul intercultural

Valori și atitudini vizate

- Conștientizarea importanței studiului limbii ca instrument în comunicare, interrelaționare și înțelegere a alterității
- Manifestarea interesului pentru descoperirea și cunoașterea unor zone de importanță culturală și turistică din Grecia, dar și din întregul spațiu etnolingvistic grecesc
- Aproximarea intelectuală și afectivă de obiceiurile și tradițiile grecești, dezvoltarea empatiei (inter)culturale
- Asumarea conștientă a unor repere din patrimoniul spiritual și cultural elen, fundamentale pentru societatea europeană, și valorizarea acestora

Competențe specifice și exemple de activități de învățare

N. B. De vreme ce programa oferă un program de inițiere în studiul limbii neelene pentru formarea competențelor lingvistice de nivel A 1 și A 2, nu se impune o diferențiere a acestora în funcție de cele două cicluri de școlarizare vizate. Profesorul va selecta noțiunile și activitățile de învățare adecvate diverselor vârste școlare cărora li se adresează această disciplină (v. sugestii metodologice). Competențele și conținuturile lingvistice vor fi însă integrate în modulele tematice culturale, concepute distinct pentru ciclul gimnazial, respectiv cel liceal.

1. Receptarea și producerea de mesaje orale în diverse situații de comunicare

Competențe specifice	Activități și resurse de învățare
1.1 exprimarea corectă a sunetelor alfabetului grecesc, a sunetelor în cuvinte, a cuvintelor în sintagme	- identificare de sunete simple și foneme complexe, individuale / în structuri propoziționale

1.2	desprinderea sensului global dintr-un mesaj transmis oral	- exerciții de repetare după model - exerciții de confirmare a înțelegerii sensului global al unui mesaj transmis prin mijloace audio sau imagini (subiect, scop, idei esențiale)
1.3	sesizarea ordinii interne și a logicii evenimentelor relatate într-un text scurt și simplu	- exerciții de tipul adevărat/fals - exerciții de ordonare logică a propozițiilor dintr-un text audiat - elaborare de scheme / diagrame
1.4	formularea de enunțuri potrivite unor situații de comunicare diverse, pronunțate clar, cu accentul corect și intonația corespunzătoare	- exerciții de construire corectă a unor enunțuri după imagini, folosind cuvinte noi - formulare de întrebări și răspunsuri în cadrul unui dialog - joc de rol
1.5	înțelegerea unor instrucțiuni de orientare în spațiu	- minidialog în perechi / grup - marcarea unui traseu pe hartă - exerciții de asociere (persoane – locuri – timp – spațiu)

2. Receptarea și producerea unei varietăți de mesaje scrise în diverse situații de comunicare

Competențe specifice	Activități și resurse de învățare
2.1 scrierea corectă a literelor alfabetului grecesc, respectând forma și mărimea acestora	<ul style="list-style-type: none"> - exerciții de scriere caligrafică a literelor , cuvintelor - dictare - exerciții de rostire și scriere simultană a unor cuvinte
2.2 extragerea de informații dintr-un text citit în gând și sesizarea legăturii dintre text și imaginile care-l însoțesc	<ul style="list-style-type: none"> - completare / elaborare de tabele / scheme - exerciții de alegere multiplă
2.3 citirea expresivă a unui text cunoscut și comprehensiunea lui	<ul style="list-style-type: none"> - exerciții de lectură individuală, lectură pe roluri - exerciții de accentuare și intonare a diferitelor tipuri de propoziții - recunoașterea mărcilor gramaticale (exerciții de discriminare: singular / plural, masculin / feminin, teme nominale / teme verbale etc.; sesizarea erorilor gramaticale într-un text / a intrusului într-o listă de cuvinte) - recunoașterea legăturii logice între secvențele unui text citit - extragerea cuvintelor necunoscute din context și corelarea lor cu definiția corespunzătoare - completarea unui text lacunar
2.4 obținerea prin lectură a informației necesare realizării unei sarcini de lucru, sintetizarea informațiilor dintr-un text citit	<ul style="list-style-type: none"> - continuarea unui text cu început dat - completarea unui tabel / unei scheme - lucrul cu dicționar / fișe, resurse web

- 2.5 scrierea corectă și îngrijită a unui text scurt pe anumite teme, după un plan dat
- exerciții lexicale și etimologice
 - construirea în scris a unor propoziții scurte și redactare de text (de dimensiunea unui paragraf)
 - exerciții de redactare de texte scurte după idei principale

3. Comunicarea și transferul intercultural

Competențe specifice	Activități și resurse de învățare
3.1 identificarea unor locuri, fapte, procese și concepte definitorii pentru matricea civilizației grecești antice	<ul style="list-style-type: none"> - conversație euristică dirijată - brainstorming - rezumate, prezentări sumare orale / scrise - descrieri de obiecte, locuri, personaje, evenimente - dialog în limba română / elenă - extragerea de informații din filme / emisiuni documentare și interpretarea lor
3.2 folosirea unor instrumente adecvate pentru înțelegerea și interpretarea elementelor-cheie / trăsăturilor definitorii ale patrimoniului cultural elen, mai ales a celui antic, din perspectivă transdisciplinară	<ul style="list-style-type: none"> - crearea și uzul fișelor de lectură / lucru, a hărților, planșelor, enciclopediilor etc. - utilizarea eficientă a resurselor web - corelare de imagini, termeni, concepte - selectarea unor informații culturale din perspectiva relevanței / funcționalității lor
3.3 transferul și medierea informației culturale	<ul style="list-style-type: none"> - exerciții de comparare și discriminare între epoci, zone culturale, funcții ale informației culturale etc. - transfer de informație în și din coduri non-lingvistice (grafice, scheme, imagini, afișe, secvențe filmate etc.) - crearea unor proiecte axate pe promovarea patrimoniului cultural elen

Conținuturile învățării

Noțiuni fundamentale aferente temelor de conținut:

I. Spațiul de cultură și civilizație greacă

Caracterizare generală. Aspecte geografice. Elemente de mitologie. Lumea greacă: nume și prenume tipice, obiceiuri grecești, sărbători tradiționale (sărbători naționale și religioase), produse culinare specifice grecești. Valori ale literaturii neogrecești.

II. Viața personală și socială. Viața cotidiană și timpul liber

Naționalitatea. Domiciliul. Școala. Familia. Profesii și ocupații. Sănătate. Timpul: ora, ziua, momentele zilei, zilele săptămânii, lunile anului, anotimpurile. Vremea: caracteristici climatice. Orașul (clădiri și servicii): hoteluri; restaurante; magazine; pe stradă; la telefon; la spectacol; activități sportive; mijloacele de transport și călătoriile (la aeroport, la gară, în port, în stație etc).

DOMENIUL LINGVISTIC

Acte de vorbire

1. a saluta / a răspunde la salut;
2. a da / a cere informații practice cuiva;

3. a se scuza / a mulțumi;
4. a se prezenta / a prezenta pe cineva;
5. a propune / a invita / a accepta / a refuza;
6. a localiza în spațiu / a situa geografic;
7. a iniția o convorbire telefonică;
8. a exprima o opinie;
9. a-și exprima gusturile și preferințele;
10. a felicita, a ura.

Comunicarea în scris

1. a redacta un text scurt și simplu pe o temă dată
2. a redacta un mesaj (carte poștală, scrisoare)

Elemente de construcție a comunicării

Alfabetul - scrierea și pronunțarea

Semnele de punctuație și ortografie

Accentul - aplicarea corectă a accentului în pronunție și în scris

Articolul - articolul hotărât; articolul nehotărât

Substantivul - genul și numărul substantivelor; declinarea substantivelor

Adjectivul - adjective (forme de gen, număr, caz)

Pronumele - pronumele personal; pronumele posesiv: forma scurtă; pronumele demonstrativ; pronumele interogativ

Numeralul - numeralul cardinal; numeralul ordinal

Verbul - diateza activă (conjugarea I și a II-a): indicativul prezent, imperfect, aorist, viitor; conjunctivul; imperativul

Adverbul - adverbe de afirmație și de negație; adverbe interogative; adverbe de timp, de loc și de mod

Prepoziția. Conjunția

DOMENIUL CULTURAL

N. B. Modulele tematice din lista de mai jos au titlu de recomandare, fiind menite să ghideze traseul didactic și, eventual, cel de elaborare a unui auxiliar (manual) destinat unui astfel de curs opțional. Profesorul, urmărind modelul conceptual al programei propuse și corelarea conținuturilor cu competențele vizate, poate proiecta și alte module tematice relevante pentru domeniul **culturii și civilizației Greciei antice**.

MODULE TEMATICE PROPUSE:

Ciclul gimnazial

- **Lumea mitologiei grecești:** zei, eroi, mituri fondatoare, călătorii legendare, spații celebre etc. (poate constitui *modulul inițial*)
- **Personalități ale Greciei antice:** Pericle, Demosthene, Alexandru Macedon etc.
- **Lumea coloniilor grecești:** orașe, comunități, elemente de topografie, istorie, arhitectură, tradiții etc.
- **O zi din viața unui copil în Grecia antică:** familia, educația, școala, sportul, jocurile etc.
- **Cetatea greacă – o țară în miniatură:** modelul spartan și cel atenian
- **Olympia și darurile ei** – jocurile olimpice și idealurile olimpismului (din Grecia antică până în prezent)
- **Arta Eladei:** de la realismul antic al reprezentării zeilor la icoanele artei bizantine; templul grec; ceramica, mozaicul etc.

- **Moștenirea Greciei antice:** *kalokagathia*, libertatea de gândire, visul unei societăți democratice, organizarea spațiului comunitar și a celui privat, stilurile arhitecturale etc. (poate constitui *modulul integrat*, care promovează formarea competențelor transversale)

Ciclul liceal

- **Lumea homerică – miturile esențiale:** oameni și eroi, oameni și zei, reguli și ierarhii sociale mitice, imagini și simboluri homerice, mituri conexe epopeilor homerice etc. (poate servi drept *modul inițial*)
- **Creta – o incursiune în civilizația minoică:** lumea insulară greacă; civilizația palațială și imaginea arhetipală a labirintului (Knossos, Phaistos, Gortyna etc.), pictura cretană etc.
- **Polis – un model de organizare comunitară:** Atena, Sparta, coloniile; monarhie și democrație; cetatea ca imagine a lumii etc.
- **Tradiția festivalurilor – între ritual și recreere:** olimpiadele și olimpismul, muzica, dansul etc.
- **Teatrul:** spațiile destinate spectacolelor, tragedia și comedia greacă (noțiuni esențiale, studiul unor pasaje celebre, în traducere), relația societate – artă dramatică
- **Banchetul – o instituție socială:** de la arta culinară la dezbaterile filosofice
- **Socrate și gândirea rațională – fundamentele filosofiei:** concepții și concepte relevante pentru gândirea antică și postantică
- **Nașterea științelor:** curiozitatea, nevoia de metodă și explicație rațională
- **Discursul și dezbaterea:** *agora* ca spațiu al dialogului de idei și al competiției politice; idealul libertății și al gândirii independente
- **Arta Eladei (Antichitatea, lumea elenistică, Bizanțul):** lucrări celebre și semnificația lor; relația obiect – spațiu – epocă – obiectiv turistic; o lume a muzeelor: valori ale patrimoniului elen în muzeele Greciei și ale Europei etc.
- **Marea – tradiția navigației** (de la expedițiile mitice la rutele turistice moderne)
- **Spații sacre – Delphi, Delos, Olympia, sanctuare și temple celebre etc.**
- **Antichitatea greacă și lumea prezentului:** *kalokagathia*, gândirea rațională, modelele politice, organizarea spațiului comunitar și a celui privat, stilurile arhitecturale clasice etc. (poate constitui *modulul integrat*, care promovează formarea competențelor transversale)

Sugestii metodologice. Modalități de evaluare

Proiectarea conținuturilor programei a ținut cont de câteva repere esențiale, care trebuie urmărite de profesor și în transpunerea conținuturilor și a modelelor de activități de învățare în practică, la nivelul proiectării demersului didactic individual:

- să asigure relevanța culturală și socială, pentru a promova mobilitatea socială și profesională;
- să ofere susținere pentru dezvoltarea competențelor, a deprinderilor, valorilor și atitudinilor necesare unei formări pe parcursul întregii vieți;
- să permită centrarea pe elev și să susțină demersurile didactice inovatoare;
- să permită abordări transdisciplinare;
- să ofere susținere integrării experiențelor informale și nonformale de învățare pentru a crește relevanța orizontului școlar formalizat ca spațiu coerent de formare;
- să asigure actualizarea conținuturilor propuse de programele școlare, în raport cu universul referențial al elevului, dar și cu posibilele roluri ulterioare ale sale (sociale, profesionale etc.)

Activitățile de învățare și textele-suport pentru conținuturile lingvistice vor fi integrate în modulele tematice, astfel încât să se realizeze o unitate tematică și funcțională cât mai naturală.

Pentru realizarea conținutului lingvistic și a celui cultural se **recomandă o alocare orară în raport de două treimi – conținut preponderent lingvistic, și o treime – conținut preponderent cultural**. Acesta din urmă își găsește oricum reflectarea și în lecțiile dedicate deprinderii abilităților de comunicare în limba neolenă, dar se recomandă alocarea unui număr de aproximativ 10-13 ore, într-un an școlar, pentru detalierea și consolidarea noțiunilor cultural-civilizaționale (demers susținut în limba română, cu inserții de terminologie elenă).

Se va avea în vedere în primul rând interesul major al elevului – deprinderea abilităților primare de citire, scriere și conversație în limba neolenă și familiarizarea cu universul cultural al Eladei; așadar, conținuturile lingvistice vor fi predate prin mijloace de învățare preponderent **aplicative**.

Noțiunile fundamentale de limbă neolenă, sintetizate pe cele două domenii majore detaliate mai sus, vor fi introduse gradual, urmărindu-se permanent corelarea informațiilor lingvistice cu cele culturale, demers care trebuie facilitat prin crearea unui context „natural” de interferență (texte-suport, activități de învățare care să vizeze mai multe componente). *E.g.*, noțiuni esențiale referitoare la viața cotidiană pot fi abordate în cadrul unui text / unei activități practice aferente cetății grecești; termenii care desemnează părțile corpului pot fi învățați în cadrul unei lecții referitoare la patrimoniul artei grecești antice, având ca suport imaginea unei statui celebre (Discobolul, Afrodita, Pericle etc.).

Metodele și selecția modulelor tematice folosite trebuie adecvate profilului și specializării clasei, insistând pe corelația **limbă – patrimoniu cultural**. De asemenea, paleta opțiunilor profesorului trebuie să includă, pe lângă exerciții de tipul celor propuse mai sus, și activități complexe, cum ar fi **studiul de caz, proiectul didactic, atelierul de lucru, dezbaterile etc. Utilizarea imaginilor** (planșe, afișe, hărți, atlase, fotografii, filme etc.) și a **audițiilor** (cântece, dansuri, fragmente de dialoguri, spectacole etc.) în procesul de predare – învățare – evaluare se impune, cu atât mai mult cu cât dimensiunea practică a demersului didactic, în special pe componenta lingvistică, este evidentă.

Corelarea elementelor cultural-civilizaționale antice cu cele ale lumii contemporane reprezintă un deziderat care trebuie urmărit în permanență, fără a forța însă apropieri neștiințifice. Vor fi vizate idei, imagini, valori, atitudini, comportamente, idealuri comune. Anumite module pot fi proiectate *in integrum* de profesor pe acest principiu: de exemplu, tema banchetului poate fi concepută din perspectivă istorică, ajungând până în zilele noastre, prin comparații, asocieri, diferențieri; modulul referitor la arta greacă poate porni de la lucrări moderne (ansambluri arhitecturale, clădiri, sculpturi etc.), în care se reflectă principii antice. De asemenea, se recomandă a fi incluse în cadrul anumitor module, și elemente de cultură și civilizație bizantină / neogreacă.

Instrumentele de evaluare vor fi alese în funcție de competențele vizate și de obiectivele operaționale ale lecției. Dincolo de metodele clasice, este recomandabilă evaluarea pe baza unor produse de concepție proprie ale elevilor (portofolii și mape tematice, proiecte care să valorifice conținuturile culturale și lingvistice). Evaluarea va deveni astfel un proces care mizează pe participarea conștientă a elevilor la actul educațional.

BIBLIOGRAFIE

Limba neogreacă

- ARVANITAKIS, Cleanthis, Froso ARVANITAKI, *Επικοινωνήστε Ελληνικά* (manual, casete audio, Caiet de exerciții,) Ed. Deltos, Atena, 2010
- BAMBINIOTIS, Giorgios, *Ελληνική γλώσσα*, Fundația Lambrakis, Atena, 1995
- BĂCANU, Cristina, *Neogreaca în 150 de exerciții cu rezolvări*, Editura Bunavestire, 2002
- BRAD-CHISACOF, Lia, *Dicționar grec – român*, Ed. Demiurg, București, 2007

- BRAD-CHISACOF, Lia, *Dicționar român – grec*, Ed. Demiurg, București, 2007
- DAFINOIU, Cristina, *Greaca fără profesor*, Ed. Steaua Nordului, Constanța, 2008
- DIMITRA, Dimitra, Marineta PAPAHEIMONA, *Ελληνικά τώρα 1+1* (manual, casete audio, Caiet de exerciții, Caietul profesorului) Ed. Nostos, Atena, 2002
- KESOPOULOS, Aristeidis, *Μαθαίνω Ελληνικά, Învăț limba greacă - limba greacă pentru vorbitori de limba română*, Ed. Malliaris-Paideia, Salonic
- MARDARE, Valeriu, *Limba neogreacă. Curs practic* (Ediția a II-a), Ed. Polirom, Iași, 2002
- RADOS, Andreas, *Limba neogreacă – curs practic*, (ediția a III-a), Iași, 1993
- A. TRIANDAFILIDIS, Manolis, *Mică gramatică a limbii neogrecești*, traducere de Andreas RADOS și Leonidas RADOS, Universitatea Aristotel din Salonic, Institutul de Studii Neogrecești, Fundația M. Tryandafilidis, Salonic, 1996
- HATZIPANAGIOTIDI, Anna, *Τα ελληνικά για ξενόγλωσσα παιδιά*, Salonic, 1996
- ***, *Γνωρίζεις ήδη Ελληνικά (You Speak Greek Already)*, Atena, 2010
- ***, *Μαθήματα ελληνικών, Ασκήσεις*, Salonic, 2005
- ***, *Μαθαίνω να διαβάζω και να γράφω*, Rethimno, 2000
- ***, *Ελληνικός πολιτισμός*, Ministerul Educației și Cultelor din Grecia, Institutul Pedagogic, Ed. Didactică, Atena, 2002
- ***, *Τα νέα Ελληνικά για ξένους*, (Manual, casete audio, Caiet de exerciții, Caietul profesorului), Institutul de Studii Neoeleene, fundația Manolis Triandafilidis, Universitatea Aristotel, Salonic, 1999

Cultura și civilizația Greciei antice

- BARBU, N. I., *Antichitatea clasică – 100 de figuri celebre*, Ed. Ion Creangă, București, 1976.
- BARBU, N. I., A. PIATKOWSKI, *Scriitori greci și latini*, Ed. Științifică și Enciclopedică, București, 1972.
- BONNARD, A. *Civilizația greacă*, vol. I, II, Ed. Științifică, București, 1967, 1969.
- O. DRÎMBA, *Istoria culturii și civilizației*, vol. I, II, Ed. Științifică și Enciclopedică, București, 1987.
- DUMITRESCU-BUȘULENGA, Zoe, *Itinerar cultural european*, Ed. Garamond, București, 2007 (cap. „Grecia”, pp. 7-64).
- FAURE, E., *Histoire de l'art antique*, Ed. Denoël, Paris, 1909.
- FILITTI, G., *Călători români în Grecia: antologie*, Ed. Pegassus Press, București, 2004.
- FINLEY, M. I., *Vechii greci*, Ed. Eminescu, București, 1974.
- FINLEY, M. I., *Lumea lui Odiseu*, Ed. Științifică, București, 1968.
- KERNBACH, V., *Dicționar de mitologie generală*, Ed. Științifică și Enciclopedică, București, 1989.
- KUN, N. A., *Legende și miturile Greciei antice*, Ed. Lider, București, 2003.
- MONTANELLI, I., *Istoria grecilor*, Ed. Artemis, București, 1996.
- PIATKOWSKI, A., *O istorie a Greciei antice*, Ed. Albatros, București, 1988.
- PICARD, Ch., *La vie privee dans la Grece classique*, Paris, 1930.
- SCHLIEMANN, H., *Pe urmele lui Homer*, vol. I, II, Ed. Meridiane, București, 1979.
- STRUVE, V. V., D. P. KALLISTOV, *Grecia antică*, Ed. Științifică, București, 1958.
- ZELINSKI, Th., *Histoire de la civilisation antique*, Ed. Payot, Paris, 1931.

De asemenea, pentru demersul didactic care vizează preponderent valorizarea și valorificarea elementelor de patrimoniu cultural, se recomandă uzul site-urilor web oficiale, precum și a altor resurse web considerate adecvate.

Grupul de lucru pentru curriculum:

Mina-Maria RUSU (coordonator), inspector general MECS

Dr. Alexandru DUDĂU (coordonator)

Prof. dr. Paula SCALCĂU, prof. Mirela NAZĂRU, prof. Dorica COCA